

deskundige een hooger honorarium te geven, dan aan de deskundigen uit de particuliere praktijk, daar voor dezen die bedragen betrekkelijk onbelangrijk zijn in verband met hun overige inkomsten.

Maar men redeneert toch m. i. alleen juist, als men slechts vraagt naar den arbeid, die geleverd is, en niet naar de bijzondere positie van den deskundige in de maatschappij. De arbeid moet worden beloond. En dan behoort het geen punt van overweging uittemaken of die arbeid werd geleverd door een ambtenaar of door een particulier. Voor gelijken arbeid gelijke belooning, dat is m. i. het eenige standpunt, dat de overheid kan innemen. Tenzij de overheid aan bepaalde door haar bezoldigde personen onder behoorlijke verhooging van het salaris alle op hun speciaal terrein voorkomenden deskundigen arbeid opdroeg. Maar zoo lang voor ieder onderzoek afzonderlijk de deskundigen worden aangewezen, waarvoor natuurlijk veel is te zeggen, zoo lang moet ook de maatschappelijke positie van de deskundigen geheel buiten beschouwing blijven en moet de deskundige het voor den bepaalden arbeid vastgestelde bedrag ontvangen.

Nu moet echter gerekend worden met de mogelijkheid, dat de minister het oog heeft gehad op personen, die een zuiver of in hoofdzaak administratieve betrekking bekleeden, en dat het werk, dat zij als deskundige verrichten, gedaan wordt in hun bureautijd. Daar nu bureau-ambtenaren niet de gewoonte hebben, later het in hun ambt verzuimde op andere wijze nog in te halen, zou aan dezulken de het Rijk toekomende tijd dubbel worden betaald in zoo'n geval.

Maar bij vele deskundigen, o. a. geneeskundigen, is dit anders. Het hun ambtelijk opgedragen werk moet af; wat zij in den morgen verzuimen, indien zij dan als deskundige werkzaam zijn, moet later, en wel zoo spoedig mogelijk, worden ingehaald. De geneesheer mag geen achterstand kennen, waarmee echter juist een administratief ambtenaar volkomen vertrouwd is. Achterstand in arbeid is iets van zelf sprekends bij den administratieven ambtenaar; de geneesheer mag in zijn eigenlijke werk nooit ook maar één dag ten achteren zijn. Moet hij dus buiten zijn gewonen arbeid nog arbeid leveren als deskundige, dan moet hij noodzakelijkerwijs den daartoe noodigen tijd zien te onttrekken aan zijn vrijen tijd. Juist aan hem kost elke extra arbeid ook extra tijd. En dat is precies hetzelfde voor bijna alle praktizeerende geneeskundigen, zij mogen dan ambtenaren of particulieren zijn. Daarom behooren zij allen ook op dezelfde wijze te worden behandeld, als het op de betaling aankomt.

Groningen, 5 October 1919.

S. VAN MESDAG.

DE BESMETTELIJKHEID VAN DE INFLUENZA.

Naar aanleiding van de repliek van L. K. WOLFF in het vorige nummer wil ik opmerken, dat het mij zeer bevreemdt te vernemen, dat hij een nadere bestudeering van de genoemde literatuur, voor wat betreft het hoogst eigenaardige der besmettelijkheid van de menschengriep, overbodig acht. Was het ook voor de griep van 1918 tot een algemeene rondvraag gekomen, dan zou de beantwoording inzake besmettelijkheid zeer zeker met de vroegere inzichten overeengekomen zijn. In de eerste griepvergadering van het Genootschap voor Natuur-, Genees- en Heelkunde, 22 Januarij, stelde ik de vraag, of er verschil bestaat tusschen de endemische en de pandemische influenza. Wegens gebrek aan tijd, wilde de voorzitter dit punt liever niet bespreken. Voor het wezen van de griep is het m. i. van het *allergrootste* belang, dat in deze overeenstemming wordt verkregen. HIRSCH zegt „Was den Umfang der epidemischen Verbreitung der Influenza anbetrifft, so kann derselbe ein eben so beschränkter, als allgemeiner sein; die Krankheit hat nicht selten auf einen oder mehreren benachbarten Orte begränzt geherrscht”. GAILLARD schrijft: „Elle est épidémique et pandémique, elle est aussi bien endémique; visiteuse importune, elle rôde incessamment autour de nos demeures”. Tot heden heb ik geen arts ontmoet, die de identiteit van de endemische griepgevallen in voorjaar 1919 met de pandemische van 1918 *niet* onder-

schreef. Beide zijn symptomatologisch en bacteriologisch identiek; alleen ontbreekt bij den endemischen vorm het pandemische karakter.

WOLFF's besluit, dat de menscheninfluenza evenals de zgn. besmettelijke borstziekte door mij niet als besmettelijk zijn beschouwd, laat ik geheel voor zijn rekening. Op dezelfde gronden, genoemd voor de menscheninfluenza, houd ik de zg. borstziekte van het paard voor een *besmettelijke* ziekte. Ik heb WOLFF slechts medegedeeld, dat het mij nimmer gelukte (ook niet aan prof. ROBERT KOCH, GÄFFKY e. a.) kunstmatig deze ziekte over te dragen; slechts onder bepaalde voorwaarden is besmetting te brengen in een stal door het inbrengen van een typisch ziek dier. In deze heb ik nimmer een andere meening gehad, hetgeen mijn verschillende mededeelingen over het wezen dezer ziekte bevestigen, welke gedurende de laatste acht jaren verschenen.

Zooals ik het onderwerp, in verband met het verwerken der geheele griep literatuur van den mensch, thans behandeld heb, is het niet meer geschikt om als artikel in een weekblad te worden geplaatst, zoodat ik den raad ontving dit als monographie uit te geven. Ik kan WOLFF de verzekering geven, dat alsdan een afdoend antwoord zal gegeven worden op de vraag, gesteld in een mededeeling in de *Indépendance Belge* van 24 Sept. jl., waarin gewezen werd op de in Amerika waargenomen opmerkelijke overeenkomst van de menschengriep en de zg. besmettelijke borstziekte van het paard en waarvan het slot luidde: „à cause de leur ressemblance clinique et de leurs façons identiques de se manifester, on peut se demander si étudier la grippe du cheval ne nous donnerait pas quelque clarté sur celle de l'homme, sur laquelle, on peut l'avouer, on ne sait pas encore grand' chose.”

Tilburg, 5 October 1919.

E. BEMELMANS.

De discussie is hiermede gesloten.

Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Prijsvraag over de spermatozoa. De geneeskundige vereeniging voor geslachtswetenschap en eugenica te Berlijn heeft een prijs van 1000 mark en eenige kleine prijzen uitgelooft voor de beste antwoorden op de vraag: heeft de mensch twee soorten van spermatozoa? Deze oude vraag moet worden beantwoord aan de hand der nieuwere zienswijzen over de bepaling van het geslacht. Antwoorden vóór 1 October 1920 in te zenden bij den secretaris MAX HIRSCH, Berlin W. 30, Motzstr. 34, die tot nadere inlichtingen bereid is (*Berl. klin. Wochenschr.*).

— **De kolenood en de zieken.** Om electriciteit te sparen is te Berlijn verboden, de lifts in de hooge gebouwen te laten werken, wat men daar „Einstellung des Aufzugsbetriebes” noemt. De *Deutsche med. Wochenschr.* vraagt, of men zich wel een voorstelling heeft gemaakt van wat dit beteekent voor oude lieden, hart- en longlijders, oorlogsverminkten en anderen, die op de hoogste verdiepingen wonen en nu veroordeeld zijn om niet meer uit te gaan. Bij artsen, die in hooggelegen kamers hun spreekuur houden, wat door de lifts heel goed ging, zullen nu de meeste patiënten niet meer kunnen komen. En de lieden, die er verstand van hebben, zeggen, dat voor de besparing aan electriciteit deze maatregel geen beteekenis heeft. Ook de bepaling van opheffing van de gelegenheid om te baden is voor de gezondheid der bevolking, die thans toch zoozeer moet worden gespaard, niet bevorderlijk. Het blad meent, dat deze belangen hooger staan dan de onbelemmerde voorziening van de kino's en ergere instellingen van volksvermaak.

WEENEN. — Nieuwe universiteit. De wetgevende vergadering heeft besloten, dat te Laibach een universiteit met vijf faculteiten zal worden opgericht. Voor de geneeskundige faculteit wordt voorloopig alleen voor twee propaedeutische jaarcurssen gezorgd (*Deutsche med. Wochenschr.*).